

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ І ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ У ФОРМАТІ iXBRL

Н. Л. Шишкова, к. е. н., доцент, НТУ «Дніпровська політехніка», nlshishkova@gmail.com, orcid.org/0000-0002-6675-8223,

С. І. Бессонова, к. е. н., професор, Приазовський державний технічний університет, bessonovasvitlana71@gmail.com, orcid.org/0000-0003-4938-3375

Методологія дослідження. Методологічною основою дослідження стали методи аналізу й синтезу – для актуалізації основних проблем формування і подання фінансової звітності суб'єктами господарювання у форматі iXBRL, розробки заходів з організації і проведення внутрішнього аудиту формування фінансової звітності; історичного і логічного – при встановленні теоретико-нормативних основ формування фінансової звітності; загального й особливого – при з'ясуванні складових облікової політики суб'єкту господарювання, що складає звітність за МСФЗ; системного підходу – для розробки покрокового алгоритму формування і подання фінансової звітності у форматі iXBRL.

Результати. У статті узагальнено теоретико-нормативні підходи до формування фінансової звітності за міжнародними стандартами для ефективного обміну фінансовою інформацією між різними користувачами. Сформовано складові облікової політики суб'єкту господарювання, який складає звітність за МСФЗ. Визначено склад пакету фінансової звітності суб'єкту господарювання у форматі сучасної гнучкої технології iXBRL. Запропоновано по кроковий алгоритм процесу формування і подання фінансової звітності у форматі iXBRL, складеної за МСФЗ. Окреслено напрями гармонізації процедури формування фінансової звітності в форматі iXBRL через розвиток digital-компетенцій облікового персоналу суб'єкту господарювання.

Новизна. Узагальнено теоретико-нормативні та організаційні основи формування і подання суб'єктами господарювання фінансової звітності у форматі iXBRL за МСФЗ в умовах євроінтеграції економіки України та імплементації норм європейського законодавства.

Практична значущість. Результати дослідження мають прикладний характер, оскільки дозволяють отримати актуальний підхід до формування і подання фінансової звітності суб'єктами господарювання у форматі iXBRL, що відкриває сучасні можливості для ефективного обміну фінансовою інформацією між різними користувачами.

Ключові слова: впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності, облікова інформація, ефективне управління, наказ про облікову політику, мова ділової звітності, універсальний формат, модернізація програмного забезпечення, розвиток digital-компетенцій.

Постановка проблеми. Питання впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності є однією з перспектив розвитку та підвищення ефективності побудови фінансової звітності в Україні, основною метою яких є зведення розходження фінансової звітності різних країн до мінімуму і забезпечення на цій основі для різних користувачів

порівнянності і надійності інформації. МСФЗ містить у собі чітку економічну логіку та узагальнення світової практики. Євроінтеграція та післявоєнна відбудова України можлива лише за умови залучення широкого кола інвесторів, для чого має бути організаційно та технологічно вдосконалено подання

звітності у форматі XBRL. Цей формат знайшов поширення у світі, бо дозволяє обробляти великі обсяги якісних і кількісних показників та базується на метаданих, викладених у таксономії.

Для суб'єктів звітування це сприятиме коректному складанню та поданню фінансової звітності; виключенню дублювання при поданні фінансової звітності регуляторам; високій якості і безпеки облікової інформації, що містить фінансова звітність. Для державних регуляторів це забезпечить більш ефективний і менш затратний регуляторний процес; швидкість та автоматичність обробки й аналізу фінансової інформації у звітності; своєчасне виявлення ризиків діяльності компаній та оперативне реагування на них. А для основних користувачів – для інвесторів це надасть розкриття інформації у відповідності до міжнародних стандартів; глибше розуміння ризиків та перспектив діяльності компанії; швидкість, автоматичність обробки та аналізу фінансової звітності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основам теоретичних аспектів, питань формування фінансової звітності, присвячено дослідження багатьох вітчизняних вчених, які зробили вагомий внесок у розвиток теорії, організації, методики і контролю фінансової звітності. Але в сучасних умовах євроінтеграції, після визнання України кандидатом на членство в ЄС, на шляху впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності, які вимагають якісних характеристик інформації і надають фінансовій звітності статус публічності, виникає необхідність подальшого поглиблення досліджень, спрямованих на удосконалення організації та методики формування і контролю фінансової звітності.

Вирішенню методологічних питань удосконалення формування фінансової звітності за міжнародними стандартами у вітчизняній науці присвячена значна кількість досліджень науковців. Так, Здреник, В. С. [1] акцентує на відсутності деталізації у фінансовій звітності підприємств інформації щодо фінансових інвестицій з метою посилення контролю за ними, і пропонує відображення інформації про обсяги інвестицій у розгорненому вигляді (актив, зобов'язання,

боргові та корпоративні фінансові інвестиції), що значно підвищить інформативність фінансової звітності.

Підлужна Н. М. [2] визначає недостатню кількість облікової інформації представлені у фінансовій звітності, що посилює ризик втрати вкладеного капіталу для інвестора чи призводить до прийняття хибних рішень щодо розвитку підприємства для власника. При складанні фінансової звітності рекомендується окремо складати два звіти: примітки до фінансових звітів, та додатково примітки до фінансової звітності, які є невід'ємною складовою фінансових звітів, та додатково примітки до фінансової звітності, які не включаються до звітності, а додаються до неї.

Ольга Зигрій [3] узагальнює сучасні тенденції розвитку бухгалтерської фінансової звітності, які передбачають посилити значний акцент на примітки і пояснення до бухгалтерської фінансової звітності. При цьому удосконалення приміток і пояснень повинно полягати в їх глибшій прив'язці до основних форм, що підвищить їх аналітичну цінність.

Мойсеєнко О. М. [4] для вирішення проблем впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні пропонує запровадження в Україні єдиної Системи фінансової звітності (СФЗ); впровадження таксономії фінансової звітності (нової технології збору та обробки звітності в електронному форматі XBRL)

Таким чином, проблемні питання, які були розглянуті науковцями в дослідженнях, в основному полягають в недостатній кількості і якості облікової інформації, яка представляється суб'єктами господарювання у фінансовій звітності.

Формулювання мети статті. Метою статті є узагальнення проблемних питань формування і подання фінансової звітності у форматі iXBRL за допомогою практико-орієнтованих наукових підходів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Значну роль в економічному розвитку країни відіграє звітність, оскільки інформація звітності застосовується як для економічного аналізу діяльності підприємства та ефективного управління ним, так і для накопичення та узагальнення інформації в масшта-

бах видів діяльності, галузі економіки, і як наслідок, усього економічного механізму країни [5, с.7]. Для апарату управління підприємством, а також для інших організацій та установ, звітність являє собою багатий матеріал, на адрес яких вона спрямована. Вона є дуже важливим засобом оперативного керівництва роботою підприємства, оскільки дуже часто є

першим джерелом інформації про підприємство та своєрідною рекламою його діяльності [6, с.7].

Детальніше розглядають поняття звітності вчені економісти, які займаються науковими дослідженнями в сфері бухгалтерського обліку, що окремо викладені у таблиці 1.

Таблиця 1

Визначення поняття «звітність» сучасними науковцями

№	Група авторів (джерело)	Визначення поняття «звітність»
1	В. П. Пантелеев [5, с.7]	система узагальнюючих та взаємопов'язаних показників, наведених у спеціально затверджених формах звітності: бухгалтерської, фінансової, за податками, загальнообов'язкового державного соціального страхування, статистичної, внутрішньо-фірмової тощо, яка подається користувачам та характеризують результати і умови діяльності підприємства за визначений (звітний) проміжок часу.
2	Приймак С. В., Костишина М. Т., Долбнєва Д. В. [6, с.6]	завершальна стадія й елемент методу бухгалтерського обліку; система узагальнених показників, що характеризують підсумки фінансово-господарської діяльності підприємства.
3	Бурлан С. А. [7, с.8]	система підсумкових та взаємопов'язаних даних (показників) у вигляді звітів, складених за спеціально затвердженою формою, що характеризують результати та умови діяльності підприємства за визначений проміжок часу.
4	Крупельницька І. Г. [8, с.5]	джерело інформації для аналізу підсумків діяльності підприємства, оцінки використання ресурсів, фінансового положення, виявлення резервів зниження витрат виробництва та росту рентабельності.
5	Лень В. С., Гливенко В. В. [9, с.3]	як елемент методу бухгалтерського обліку – завершальний етап фінансового, податкового, виробничого та статистичного обліку.

[Складено за 5-9]

Аналіз визначень різними сучасними науковцями, які викладені вище, дає змогу сформулювати загальну точку зору визначення поняття «звітність», як систему узагальнюючих та взаємопов'язаних показників, що характеризують підсумки фінансово-господарської діяльності підприємства, яка подається у вигляді різного типу таблиць та текстового матеріалу.

Ведення бухгалтерського обліку, склад фінансової звітності та порядок складання окремих звітних форм регламентується Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»,

Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку подання фінансової звітності» та Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Проведене дослідження нормативно-правової бази зі складання і подання фінансової звітності в Україні наведено у таблиці 2.

Для формування і подачі звітності до контролюючих органів та обміну юридично-значущими первинними документами між контрагентами в електронному вигляді суб'єкти господарювання часто користуються поширеним українським програмним забезпеченням: «М.Е.Дос».

Аналіз чинної нормативної бази з формування і подання фінансової звітності

№	Нормативний документ	Короткий зміст
1	Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України, прийнятий Верховною Радою України від 16.07.1999 р. №996-XIV (Редакція від 10.08.2022 р.) [10]	Визначаються правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності
2	Про затвердження порядку подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419 (Редакція від 14.06.2022) [11]	Визначається порядок подання фінансової звітності
3	Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Мінфіну України від 28 березня 2013 року № 433 (Редакція від 30.12.2013 р.) [12]	Розглядається питання розкриття інформації за статтями форм фінансової звітності
4	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Мінфіну України від 30.11.99 р. № 291 (Редакція від 29.07.2022) [13]	Ця Інструкція встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку
5	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України 07 лютого 2013 року № 73 (Редакція від 10.08.2021) [14]	НП(с)БО 1 розглядає загальні вимоги до фінансової звітності
6	Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Мінфіну України від 24.05.95 р. № 88 (в редакції від 10.08.2021) [15]	Встановлюють порядок відображення та зберігання первинних документів, облікових регістрів, бухгалтерської звітності підприємствами.
7	Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. № 2258-VIII (в редакції від 01.08.2022) [16]	Закон визначає правові засади аудиту фінансової звітності, провадження аудиторської діяльності в Україні та регулює відносини, що виникають при її провадженні.

[Розроблено авторами]

Окремо у Наказі про облікову політику є складові (елементи), які були прийняті адміністрацією підприємством самостійно, у вигляді методів оцінки, обліку і процедур для організації бухгалтерського обліку суб'єкту господарювання. Приклад вибору таких складових відображено у таблиці 3.

Отже, даний Наказ – основний документ, у якому сформована організація облікового процесу суб'єкту господарювання і що містить методи оцінки, обліку і процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності.

Всі підприємства в Україні, що подають фінансову звітність за МСФЗ, повинні її подавати у форматі таксономії XBRL, згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». [10]. Таксономія фінансової звітності – це склад її статей і показників та елементів, які підлягають розкриттю. Таксономія UA XBRL МСФЗ затверджується та оприлюднюється Мінфіном, а також адаптована до особливостей складання фінзвітності в Україні і включає в себе звіт аудитора і звіт про управління.

Складові облікової політики суб'єкту господарювання, що складає звітність за МСФЗ

№ з/п	Складова облікової політики	Обраний варіант керівництвом (згідно законодавства)	Нормативно-правовий акт (підстава)
1	Метод оцінки вибуття запасів	За методом собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО)	МСБО 2 «Запаси»
2	Визначення одиниці аналітичного обліку запасів	Визнавати за найменуванням	
3	Методи амортизації основних засобів, нематеріальних активів	Прямолінійний метод	п.62 МСБО 16 «Основні засоби», п.97-98 МСБО 38
4	Вартість предмету, що відносять до складу основних засобів	Вартість не перевищує 20 000 грн.	Закону України №466-ІХ від 16.01.2020 року
5	Період зарахування сум до оцінки необоротних активів до нерозподіленого прибутку	Не встановлює період	МСБО 16 «Основні засоби»
6	Використання 9 класу «Витрати діяльності» Плану рахунків для введення витрат від діяльності	Застосування 9 класу «Витрати діяльності» Плану рахунків для введення витрат підприємства	п. 2.1 Методичні рекомендації № 635
7	Дата визнання придбаних у результаті операцій фінансових активів та фінансові зобов'язання	На дату здійснення операції	п. 9 МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»
8	Оцінювання при первісному визнанні фінансового активу чи зобов'язання	За справедливою вартістю	МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»
9	Оцінювання після первісного визнання фінансового активу утримувані до погашення	За амортизованою собівартістю, застосовуючи метод ефективного відсотка	п. 9 МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»
10	Тривалість операційного циклу	12 місяців	п.68 МСБО 1 «Подання фінансової звітності»
11	Межа суттєвості щодо окремих об'єктів обліку та статей фінансової звітності	– окремих об'єктів обліку, що належать до активів, зобов'язань та власного капіталу підприємства – 5 % підсумку всіх активів, зобов'язань і власного капіталу відповідно; – окремих видів доходів і витрат – 2 % чистого прибутку (збитку) підприємства; – статей фінансової звітності – 1000,00 грн.	п.29 МСБО 1 «Подання фінансової звітності»
12	Облік інвестицій в асоційовані підприємства	Здійснювати згідно з методом участі в капіталі	МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства»
13	Облік інвестиційної нерухомості після її визнання	За справедливою вартістю на дату оцінки	МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість»
13	Забезпечення на виплату відпусток працівникам	створювати станом на кінець звітного року	п.14 МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи»
14	Періодичність складання проміжної фінансової звітності	Періоди складання – перший квартал; півріччя; дев'ять місяців	ч. 1 ст. 13 Закону № 996 «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність»

[Розроблено авторами]

XBRL («eXtensible Business Reporting Language» – «розширювана мова ділової звітності») – спеціально розроблена гнучка технологія для ефективного обміну фінансовою інформацією між різними користувачами, які можуть бути в ній зацікавлені, і яка має можливість бути застосована в будь-якій країні світу, незалежно від того, на якій мові вона подається. Кінцевим продуктом стандарту XBRL є так званий «instance document», тобто фінансова звітність, зроблена у форматі XBRL.

Для реалізації проекту на практиці, в Україні було створено портал «Система Фінансової Звітності: frs.gov.ua», який є вебсайтом для суб'єктів звітування, що зобов'язані подавати фінансову звітність до Центру збору фінансової звітності у форматі Inline XBRL (iXBRL) відповідно до таксономії UA XBRL МСФЗ.

Система фінансової звітності (СФЗ) – це інтегрована система, за допомогою якої можна обробляти, перевіряти та розкривати фінансову звітність суб'єктів звітування і їх аудиторських звітів, які складаються із документів у форматі iXBRL і розроблені на основі таксономії МСФЗ.

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР) здійснює операційне управління центром збору фінансової звітності, складеної на основі таксономії фінзвітності в єдиному електронному форматі та забезпечуватиме доступ органів державної влади, інших органів та користувачів до поданої фінансової звітності відповідно до Постанови КМУ від 11.07.2018 р. № 547 «Про внесення змін до Порядку подання фінансової звітності» [48].

Звітність подається в одному універсальному форматі для всіх регуляторів фінансового ринку: НКЦПФР, Національний банк України, Міністерство фінансів України; Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

Таким чином, пакет фінансової звітності суб'єкта господарювання у форматі iXBRL включає:

- інформація про аудиторський звіт;
- загальна інформація про фінансову звітність;
- звіт про фінансовий стан;

– звіт про сукупний дохід, прибуток або збиток, за функцією витрат;

– звіт про сукупний дохід, компоненти іншого сукупного доходу, відображені після оподаткування;

– звіт про рух грошових коштів, прямий метод;

– звіт про зміни у власному капіталі;

– примітки.

Отже суб'єкт господарювання, що складає звітність за МСФЗ, до 31 грудня наступного за звітним року, має підготувати, затвердити та опублікувати разом з висновком суб'єкта аудиторської діяльності фінансову звітність за звітний рік та проміжну фінансову звітність за поточний рік на порталі frs.gov.ua.

Для складання фінансової звітності в форматі iXBRL суб'єкти господарювання можуть використовувати безкоштовний спеціалізований програмний продукт iXBRL Report, розроблений компанією «Джевера» на замовлення Проекту USAID «Трансформація фінансового сектору», а також безкоштовне програмне забезпечення Arelle для валідації фінансової звітності (процес перевірки, чи вірно складена фінансова звітність і чи відповідає вона правилам валідації, що закладені в Таксономію UA XBRL МСФЗ), яке можна завантажити на сайті розробника. Для підписання фінансової звітності суб'єкт господарювання може використовувати програмне забезпечення, яке можна отримати в АЦСК разом з ключами КЕП або завантажити з веб-сайту АЦСК.

Законодавством України дозволяється використовувати будь яке ПЗ для складання фінансової звітності в форматі iXBRL. Суб'єкт звітування за бажанням може використовувати власне програмне забезпечення або програмне забезпечення, придбане у стороннього розробника.

Для складання, валідації та підписання звітності в форматі iXBRL використовується і платний модуль «Фінансова звітність за МСФЗ (формат iXBRL)» в програмному забезпеченні «M.E.Doc».

Покроковий алгоритм процесу формування і подання фінансової звітності у форматі iXBRL на прикладі представлений на рис.1. Річна фінансова звітність за старим

форматом вже мала перевірятись аудитором і аудитор робив звіт. Тож у річній фінансовій звітності за 2020 рік у форматі iXBRL немає звіту аудитора, а в додатку цієї звітності «Інформація про аудиторський звіт» указується

веб сторінка, де оприлюднена фінансова звітність підприємства за 2020 рік разом з аудиторським звітом (наприклад, <http://finance.altus.ua/index.php/reporting/annual-report>).

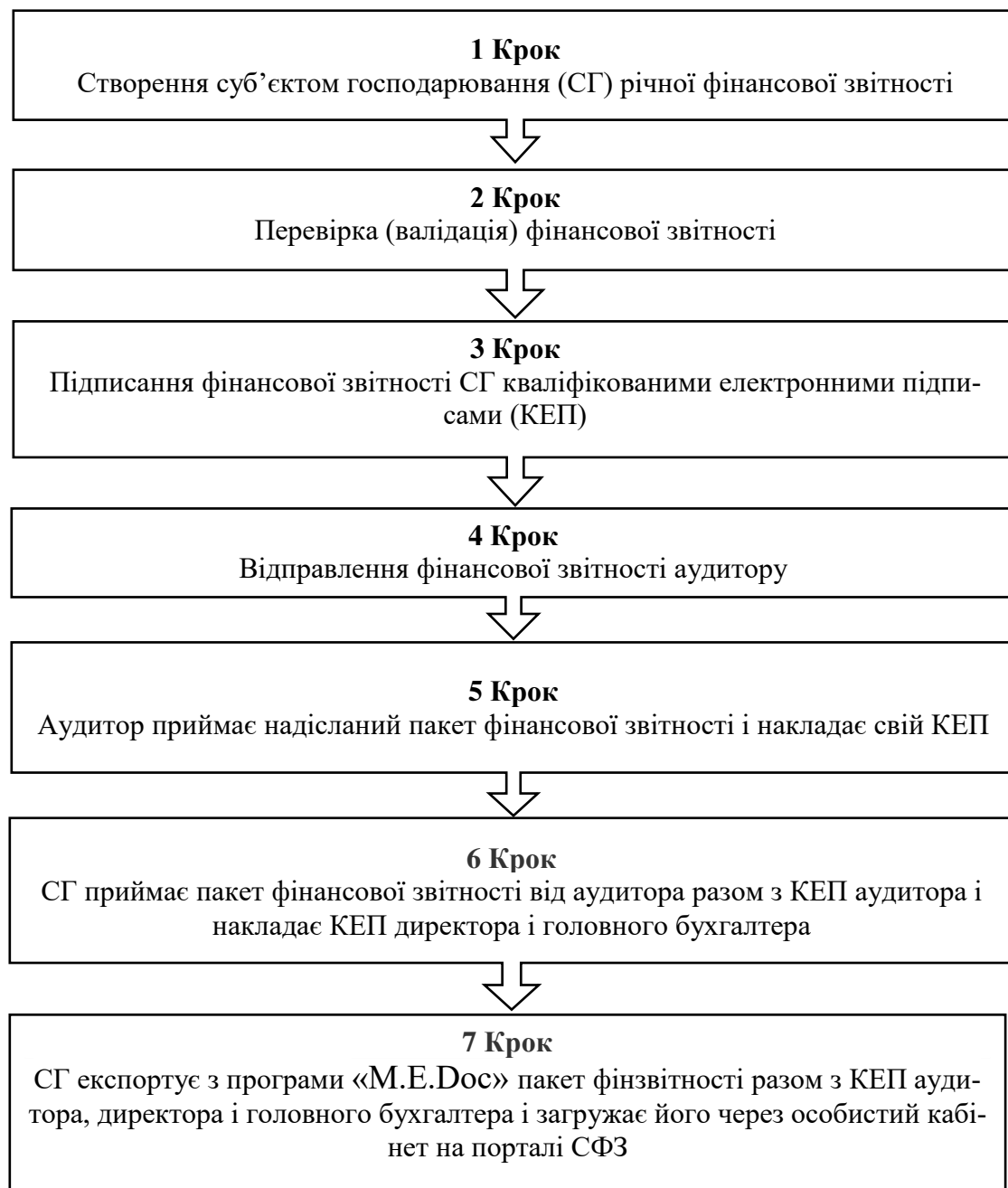

Рис. 1. Покроковий алгоритм процесу формування і подання фінансової звітності у форматі iXBRL

[Розроблено авторами]

Річна фінансова звітність за 2020 рік у форматі iXBRL не перевіряється аудитором, а лише підписується аудитором, згідно вимог процедури подання звітності у форматі iXBRL до Центру збору фінансової звітності.

Вся відповідальність за складання та подання цієї річної звітності покладається на керівництво підприємства.

Покроковий алгоритм процесу формування і подання фінансової звітності у

форматі iXBRL не є універсальним, так як на сьогодні немає чіткої інструкції щодо формування і подання фінансової звітності в програмі «М.Е.Дос» і цей алгоритм складався як приклад з урахуванням вже поданої звітності за 2020 рік у старому форматі.

На вітчизняних підприємствах питання організації внутрішнього аудиту фор-

мування фінансової звітності за МСФЗ залишаються проблемними та вимагають подальшого дослідження і вдосконалення. В таблиці 4. наведені актуальні заходи щодо вдосконалення організації і проведення внутрішнього аудиту формування фінансової звітності.

Таблиця 4

Заходи щодо вдосконалення організації і проведення внутрішнього аудиту формування фінансової звітності

Заходи	Ефект
1. Розширити посадові обов'язки внутрішнього аудитора, введенням додаткового обов'язка: – консультування працівників бухгалтерії що до дотримання вимогам МСФЗ при складанні фінансової звітності.	Значно зменшиться час на складання фінансової звітності, а також кількість помилок у фінансовій звітності, що підвищить її достовірність, точність і прозорість.
2. Розробка й затвердження на підприємстві таких внутрішніх нормативних документів: – Положення «Про внутрішній контроль підприємства»; – Положення «Про управління ризиками»; – Положення «Про службу внутрішнього контролю».	Введення повноцінної системи внутрішнього контролю на підприємстві, завдяки оформлення результатів контрольних заходів, покращення моніторингу засобів контролю, а також чіткого визначення: – мети і завдання внутрішнього контролю; – прав й обов'язків служби внутрішнього аудиту й інших співробітників підприємства; – способів і форми контролю.
3. Розробка і запровадження ключових показників ефективності (КРІ), які мають бути: – пов'язані зі стратегічним плануванням; – досяжними; – зрозумілими для працівників; – пов'язані з мотивацією. Важливо вчасно вносити корективи в систему КРІ. Прорахунок показників має здійснювати кваліфікований та незаангажований фахівець.	Дасть змогу максимально досягати поставлених цілей компанії, стежити за динамікою і ефективністю роботи працівників, підвищити прибутковість діяльності, ефективність операцій, впроваджувати інновації в діяльність підприємства, покращити стосунки з поставальниками і клієнтами.
4. Модернізація автоматизованого обліку, шляхом заміни програмного забезпечення	Автоматизація формування бухгалтерського і податкового обліку, звітності та прискорення інформаційно-телекомунікаційного зв'язку на підприємстві

[Розроблено авторами]

Для отримання на підприємстві якісної оцінки роботи системи внутрішнього контролю, необхідно чітко розуміти її структуру, функції і роль, які впливають на ефективність її роботи.

Щоб система внутрішнього контролю на підприємстві стала більш досконалою, необхідно щоб положення, що стосуються організації внутрішнього контролю, стали невід'ємною частиною обов'язкових докумен-

тів на підприємстві. А продумане використання ключових показників ефективності КРІ дасть змогу не лише підвищити ефективність компанії, а також розробити прозору оцінку роботи працівників. Розширення обов'язків внутрішнього аудитора, шляхом додаткового обов'язку, пов'язаного з консультуванням працівників бухгалтерії що до дотримання вимогам МСФЗ при складанні

фінансової звітності, зробіть фінансову звітність підприємства більш достовірною і точною.

Модернізація програмного забезпечення надають можливість як максимально автоматизувати формування фінансової звітності, так і прискорити інформаційно-телекомунікаційний зв'язок на підприємстві. Та ще одним напрямом гармонізації процедури формування фінансової звітності в форматі iXBRL є розвиток digital-компетенцій облікового персоналу суб'єкту господарювання:

- навички роботи із програмним забезпеченням для ведення обліку;
- навички користування пакетом фахових програм;
- уміння використовувати в роботі довідкові системи;
- пошук та використання шляхів оптимізації ведення автоматичного обліку;
- аналіз ринку запропонованих альтернатив існуючому на підприємстві програмному забезпеченню для ведення обліку, навички переносу баз даних та бібліотек до нової версії або іншої програми\$
- навички роботи із новим інтерфейсом при зміні програмного забезпечення та навички налагодження та перевірки заданих у програмі параметрів обліку та підсумкових результатів формування звітності із діючими нормами та інструкціями законодавства України;
- вміння використовувати сервіси реального часу на основі віртуальних помічників;
- вміння ідентифікувати бізнес-процеси, фільтрувати дані, інформацію та цифровий контент;
- здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері застосування інфографіки та інфодизайну як інструменту просування бізнесу;
- вміння використовувати та управляти аналітичними даними, обліковою інформацією та цифровим контентом у бізнес-процесах;
- розуміти сутність цифрового аудиту, сучасних технологій та інструментарію його здійснення;
- вміння ідентифікувати і протидіяти кіберзагрозам;

– вміння захистити пристрої та контент, знання заходів інформаційної безпеки, розуміння ризиків та загроз.

Таким чином, якісний перехід до формування звітності в форматі iXBRL – це не тільки впровадження інновацій в обліковій діяльності, методики та програми складання та передачі фінансової інформації, засоби автоматизації перевірки, але й постійне підвищення кваліфікації обліковців, осучаснення переліку необхідних фахових компетенцій.

Висновки. Запровадження в Україні подання звітності у форматі iXBRL сприятиме залученню потенційних інвесторів для прискорення євроінтеграції та післявоєнної економічної відбудови. Інтереси всіх сторін збігаються в цій ситуації: для суб'єктів звітування це коректне, змістовне складання та подання фінансової звітності; для державних регуляторів це ефективний і менш затратний регуляторний процес для своєчасного виявлення ризиків діяльності компаній та оперативного реагування на них; для інвесторів це розкриття інформації для глибшого розуміння ризиків та перспектив діяльності компанії.

Заходи щодо гармонізації формування показників фінансової звітності в форматі iXBRL стають поєднанням підвищення якості контрольно-облікових процедур на підприємстві, підвищення ефективності процесів управління, що досягається за рахунок програмної модернізації цих процесів та розвитку нових фахових компетенцій облікового персоналу. Результатом стає не тільки дотриманням законодавства, зовнішніх та внутрішніх норм і правил, а можливість оптимально використовувати ресурси, визначати та попереджати ризики, забезпечувати достовірність інформації у звітності відповідно до вимог імплементації європейського законодавства.

Література

1. Здреник В.С. Формування інформації про операції з фінансовими інвестиціями у звітності підприємства. *Економічний аналіз*. 2013. Том 13. С. 422-428.
2. Підлужна Н.М., Тесля Г.В. Удосконалення методики складання фінансової звітності. *Вісник Запорізького національного університету*. №2(6), 2010. С. 223-226.

3. Зигрій О. Удосконалення методики аналізу показників бухгалтерської фінансової звітності підприємств. *Економічний аналіз*. 2013. Вип. 12. Ч. 4. С. 208-210.
4. Мойсеєнко О.М. Виклики щодо обліку та діждитл-звітності в форматі XBRL в Україні. *Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасна парадигма в умовах сталого розвитку*. Київ, КНЕУ. 2020. 590 с.
5. Пантелеєв В.П., Юрченко О.А., Курило Г.М., Безверхий К.В. Звітність підприємств. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство». 2017. 432 с.
6. Приймак С.В., Костишина М.Т., Долбнєва Д.В. Фінансова звітність підприємств. Львів: Ліга-Прес. 2016. 268 с.
7. Бурлан С.А., Каткова Н.В., Замега О.М. Звітність підприємства. Миколаїв: Вид-во. ЧДУ ім. Петра Могили. 2014. 380 с.
8. Крупельницька І. Г. Звітність підприємств. К.: Центр учбової літератури. 2012. 232 с.
9. Лень В.С., Гливенко В.В. Звітність підприємства. К.: Центр навчальної літератури. 2006. 612 с.
10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України, прийнятий Верховною Радою України від 16.07.1999 р. №996-XIV (Редакція від 10.08.2022р.).
//online): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
11. Про затвердження порядку подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. №419 (Редакція від 14.06.2022).
//online): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>
12. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Мінфіну України від 28 березня 2013 року №433 (Редакція від 30.12.2013р.).
//online): <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>.
13. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Мінфіну України від 30.11.99 р. №291 (Редакція від 29.07.2022).
//online): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
14. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України 07 лютого 2013 року №73 (Редакція від 10.08.2021).
//online): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
15. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Мінфіну України від 24.05.95 р. №88 (в редакції від 10.08.2021).
//online): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>
16. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. №2258-VIII (Редакція від 01.08.2022).
//online): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
1. Zdreňyk, V.S. (2013). Formuvannia informatsii pro operatsii z finansovymu investytsiiamy u zvitnosti pidpriemstva. *Ekonomicnyi analiz*, T.13, 422-428.
2. Pidluzhna, N.M., & Teslia, H.V. (2010). Udoskonalennia metodyky skladannia finansovoi zvitnosti. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnogo universytetu*, 2(6), 223-226.
3. Zyhriy, O. (2013). Udoskonalennia metodyky analizu pokaznykiv bukhgalterskoi finansovoi zvitnosti pidpriemstv. *Ekonomicnyi analiz*, Issue 12, Part 4, 208-210.
4. Moiseienko, O.M. (2020). Vykylyky shchodo obliku ta didzhytl-zvitnosti v formati XBRL v Ukraini. *Oblik, analiz, audyt ta opodatkuвання: suchasna paradyhma v umovakh staloho rozvytku*. Kyiv, KNEU.
5. Panteleiev, V.P., Yurchenko, O.A., Kurylo, H.M., & Bezverkhyi, K.V. (2017). *Zvitnist pidpriemstv*. Kyiv: DP «Informatsiyno-analitychne ahentstvo».
6. Pryimak, S.V., Kostyshyna, M.T., & Dolbnieva, D.V. (2016). *Finansova zvitnist pidpriemstv*. Lviv: Liha-Pres.
7. Burlan, S.A., Katkova, N.V., & Zameha, O.M. (2014). *Zvitnist pidpriemstva*. Mykolaiv: Vydavnytstvo ChDU imeni Petra Mohyly.
8. Krupelnytska, I.H. (2012). *Zvitnist pidpriemstv*. Kyiv: Tsentр uchbovoi literatury.
9. Len, V.S., & Hlyvenko, V.V. (2006). *Zvitnist pidpriemstva*. Kyiv: Tsentр navchalnoi literatury.
10. *Zakon Ukrainy, pryyniatyi Verhovnoiu Radou Ukrainy vid 16.07.1999. №996-XIV «Pro bukhgalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini» (1999)*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
11. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28.02.2000 №419 «Pro zatverdzhennia poriadku podannia finansovoi zvitnosti» (2000)*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>
12. *Nakaz Ministerstva Finansiv Ukrainy vid 28 bereznia 2013 №433 «Metodychni rekomendatsii shchodo zapovnennia form finansovoi zvitnosti» (2013)*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>.
13. *Nakaz Ministerstva Finansiv Ukrainy vid 30.11.99 №291 «Instruktsiia pro zastosuvannia Planu rakhunkiv bukhgalterskoho obliku aktyviv, kapitalu, zoboviazan i hospodarskykh operatsiy pidpriemstv i orghanizatsiy» (1999)*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
14. *Nakaz Ministerstva Finansiv Ukrainy vid 07 liutoho 2013 №73 Polozhennja (standart) bukhgalterskoho obliku: Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti (2013)*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
15. *Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy mshv 24.05.95 №88 «Polozhennia pro dokumentalne zabezpechennia zapysiv u bukhgalterskomu obliku» (1995)*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>
16. *Zakon Ukrainy vid 21.12.2017 №2258-VIII «Pro audyt finansovoi zvitnosti ta audytorsku diialnist» (2017)*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

References

1. Zdreňyk, V.S. (2013). Formuvannia informatsii pro operatsii z finansovymu investytsiiamy u zvitnosti pidpriemstva. *Ekonomicnyi analiz*, T.13, 422-428.

ORGANIZATIONAL ASPECTS OF FORMATION AND SUBMISSION OF FINANCIAL REPORTING IN iXBRL FORMAT

*N. L. Shyshkova, Ph. D. (Econ.), Associate Professor, Dnipro University of Technology,
S. I. Bessonova, Ph. D. (Econ.), Professor, Pryazovskyi State Technical University*

Methods. The methodological basis of the study was the methods of analysis and synthesis – for the actualization of the main problems of the formation and submission of financial statements by business entities in the iXBRL format, the development of measures for the organization and conduct of internal audits of the generation of financial statements; historical and logical – when establishing the theoretical and normative foundations of the formation of financial statements; general and specific – when clarifying the components of the accounting policy of a business entity that prepares reports according to IFRS; systems approach – for the development of a step-by-step algorithm for the formation and submission of financial statements in the iXBRL format.

Results. The article summarizes the theoretical and normative approaches to financial statement formation according to international standards for the effective exchange of financial information between different users. The components of the accounting policy of the business entity that prepares the reporting under IFRS have been formed. The composition of the financial reporting package of the business entity in the format of modern, flexible iXBRL technology has been determined. A step-by-step algorithm for forming and submitting financial statements in the iXBRL format prepared according to the IFRS process is proposed. There is outlined the direction of harmonization of the procedure for generating financial reports in the iXBRL format through the development of digital competencies of the accounting staff of the economic entity.

Novelty. There are summarized the theoretical-normative and organizational foundations of the formation and submission of financial statements by business entities in the iXBRL format according to IFRS in the conditions of the European integration of the Ukrainian economy and the implementation of European legislation.

Practical value. The study results are of an applied nature, as they allow obtaining an up-to-date approach to the formation and submission of financial statements by business entities in the iXBRL format, which opens up modern opportunities for the effective exchange of financial information between different users.

Keywords: implementation of international financial reporting standards, accounting information, effective management, accounting policy order, business reporting language, universal format, software modernization, development of digital competencies.

Надійшла до редакції 02.09.22 р.